

**Українська
література у
другій
половині ХХ
століття**

Період

“Відлиги”

Після смерті Йосипа Сталіна 1953 року і приходу до керма влади Микити Хрущова в українській літературі спостерігалось явище “відлиги” – послаблення цензури, реабілітація відомих письменників і митців, скасування низки постанов 1940-х років, що стосувалися культури.

**Куди йдемо? Яка нас хвиля
Жене на кам'яні вітри?
Якого вигвалтуєм звіра,
Щоб з ним загинуть допори?
Атомні цвяхи, мудрі бляхи
І філософські манівці,
І сита морда костюмахи
З кривавим прапором в руці.**

Іван Драч

Шістдесятниц

ТВО

Не зорі падають із
неба -

Зірки ідуть на
небеса...

Шістдесятництво - частина української інтелігенції 1960-х років (в ХХ століття, яка проявила національну свідомість і моральну опозицію тоталітарному державному режиму.

Рибчинський

Ліна Костенко

Українська
письменниця,
поетеса. Була
однією з перших і
найпримітніших у
плеяді молодих
українських поетів,
що виступили на
межі 1950 – 1960-х
років.

Василь

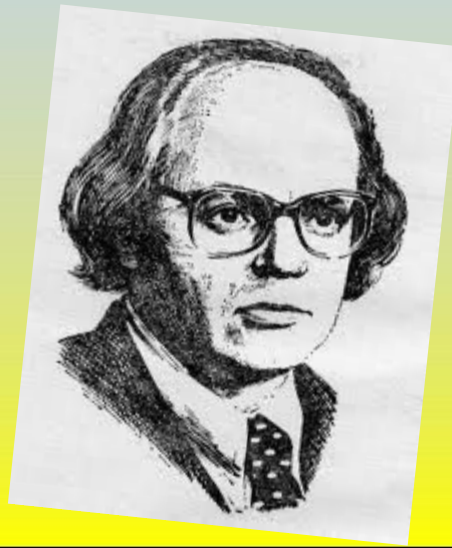
Симоненко

Український поет і
журналіст,
шістдесятник.

Іван Драч

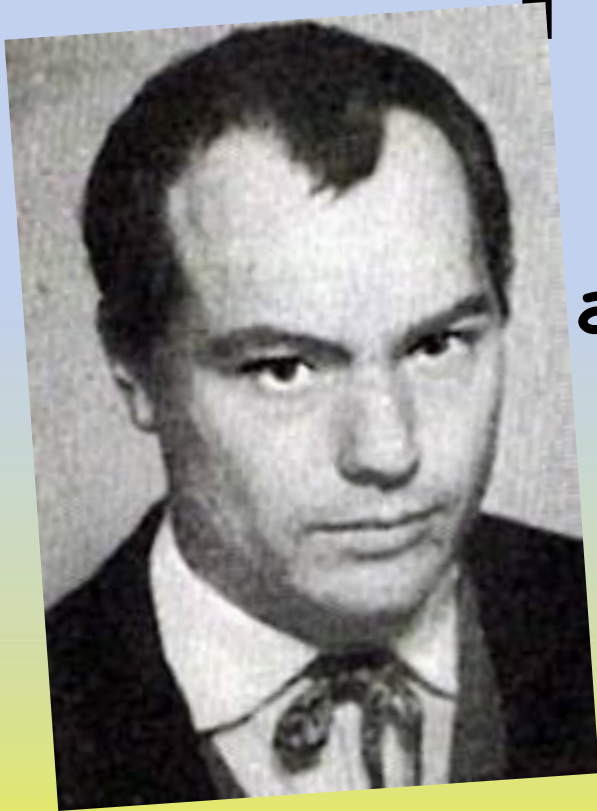
український поет, перекладач,
кіносценарист, драматург, державний
і громадський діяч. Герой України.
Один із засновників Народного руху
України.

Микола

Вінграновський

український письменник-
шістдесятник, режисер,
актор, сценарист і поет.

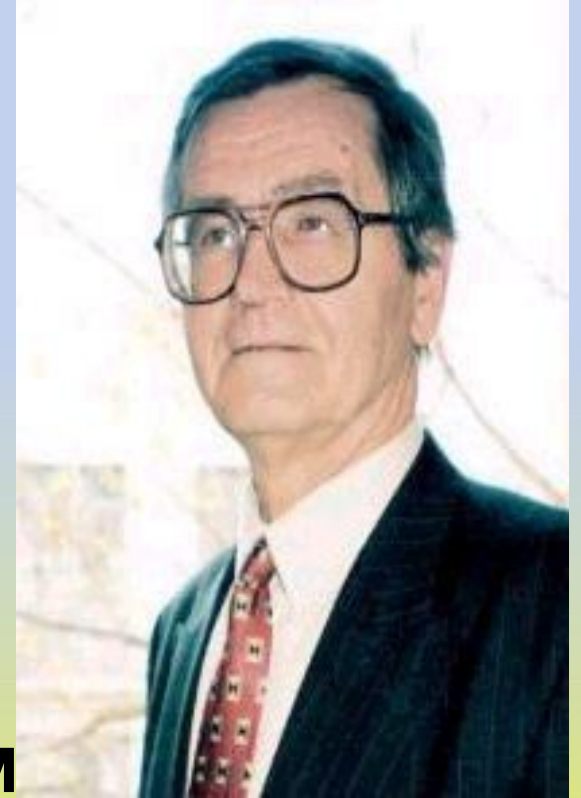

**Євген
Гуцало**
український
письменник,
журналіст.

Іван Дзюба

Український літературознавець, критик, громадський діяч, дисидент радянських часів, Герой України, академік НАНУ, другий Міністр культури України (1992—1994), голова Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка (1999—2001).

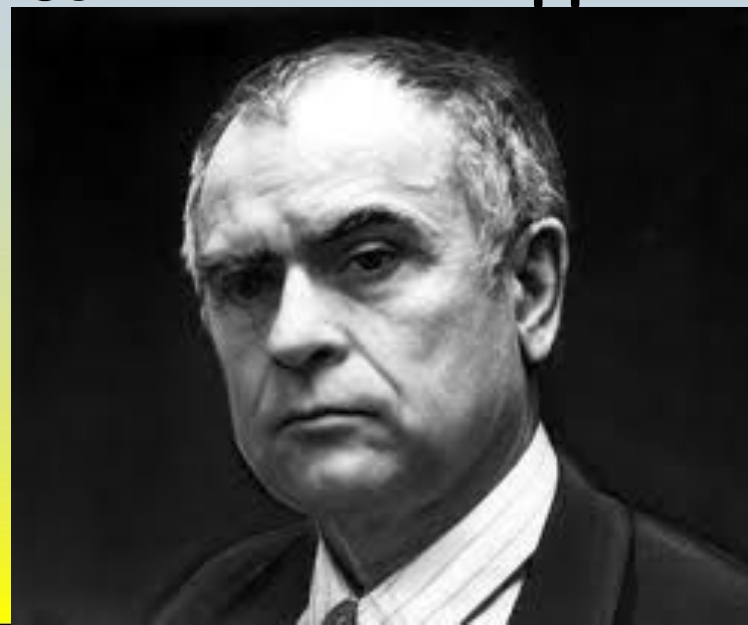
Василь Стус

Український поет,
перекладач, прозаїк,
літературознавець,
правозахисник. Один із
найактивніших представників
українського культурного руху
шістдесятників. Герой України.

Дмитро Павличко

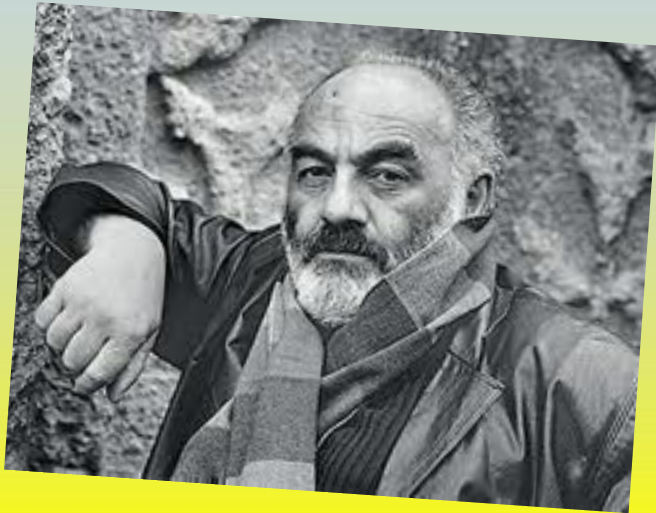
Український поет,
перекладач, літературний
критик,
громадсько-політичний діяч.

Сергій

Параджанов

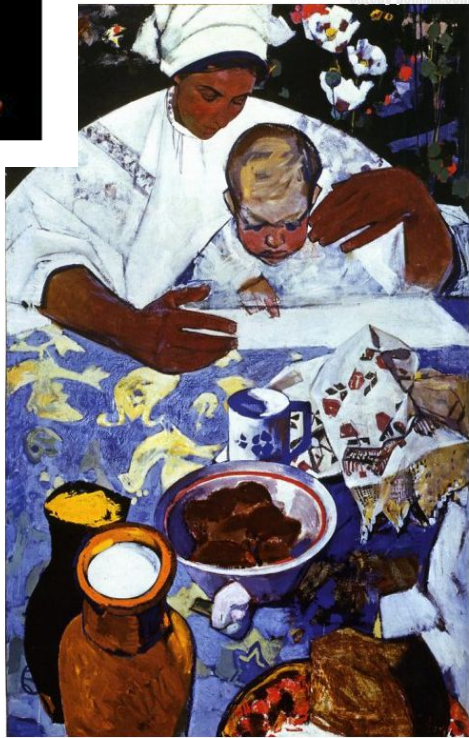
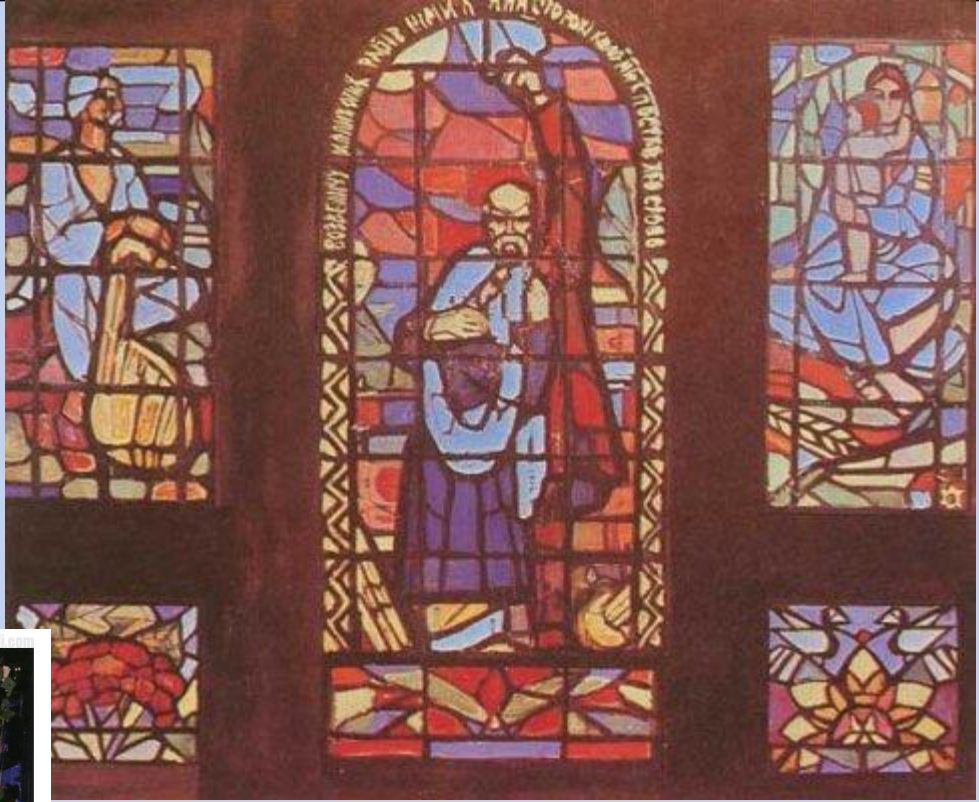
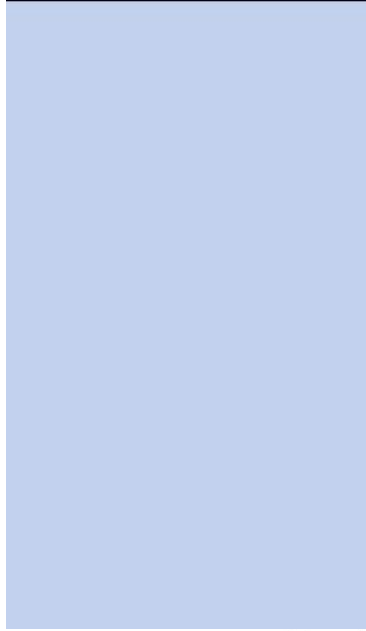
Відомий вірменський і український
кінорежисер, народний артист УРСР
(з 1990), лауреат Державної премії
України ім. Т.Шевченка (1991,
посмертно).

Алла Горська

Українська художниця-шістдесятник і відомий діяч правозахисного руху 60-х років в Україні.

А.Горська. Автопортрет з сином

Світличний І.
ГОЛОВИ

Аллі Горській

Неслухняні голови наголо стинають.
Зітнуть – і ходи-но без голови.
Голови стинають – шиї - не питають.
Кажуть: “Так і треба, ґав не лови”.

Що за безголів'я, що життя не має
Неслухняним головам ніколи і ніде?
Хто пильнує голову, той її не має,
А хто має голову – на плаху кладе.

Голову покласти – ще не значить
впасти,
Горда й з пліч не падає нижче трави.
Гірше, як на плаху нічого покласти,
Гірше, браття, жити без голови.

Жиленко І.
**ЗА ЗОЛОТИМИ
ВІКНАМИ ЗІРОК**

В земному Києві нема для мене весен.
По осені - мій кожен день і крок.
А як у вас там, в Києві небеснім,
за золотими вікнами зірок?

В земному Києві така стара я стала.
А вам Господь років не добавля.
Така ж яскрава посмішка у Алли!
Такий же чорний чуб у Василя!

В земному Києві безмірність самоти.
Куди піти, коли нема Івана?
А там, за тим віконцем золотим,
де є Іван,- там дім обітований.

Там вірші, чай і дим від сигарет.
Куди спішить? Їм вічність вікувати.
Зарецький знов малює мій портрет.
А Стусові і вічність тіснувата...

Про щось земне замислився Кушнір.
Здригнулась чашка з недопитим чаєм.
Вони нам смерті не бажають, ні.
Але їм дуже нас не вистачає...

Як там Лукаш? Все грає в доміно?
Було щось в нім розгублено-дитяче.
А ти, Валерик? Чи тобі чутно,
як мама плаче?

Хоч уві сні для неї оживи...
В земному Києві, повитому в
жалобу,
тепер уже нема таких, як ви,-
о лицарі печальної подоби

!

Нема весни. Ніщо не процвіта –
крім лицарів неситої утроби.
І хоч потилиця у них крута –
я не зроблюсь ніколи мізантропом.

Бо ви були! А отже, все було:
любов і подвиг, хрест і воскресіння!
Хай вічно світить лампа над столом
в небеснім Києві, в небесній Україні.

Хай береже спочинок ваш – Господь
всю довгу-довгу, всю небесну вічність.
А я віршую... Бо казав Світличний:
"Іриночко, без віршів не приходь..."
серпень 1996

Нью-Йорська група

Українська літературна організація,
заснована 20 грудня 1958 року в Нью-
Й

Емма

дієвська

Українка письменниця,
поетеса та художниця,
пов'язана
з Нью-Йоркською групою
українських літераторів на
еміграції.

Віра Вовк

Українська письменниця,
літературознавець, прозаїк, драматург і
перекладач на португальську мову
української поезії. Учасниця Нью-
Йоркської літературної групи.

Орій Тарнавський

Український поет та
прозаїк, один із
засновників Нью-
Йоркської Групи та
співзасновник і
співредактор її
літературно-
мистецького річника
«Нові Дорозі»

Постшістдесят

НИЦТВО

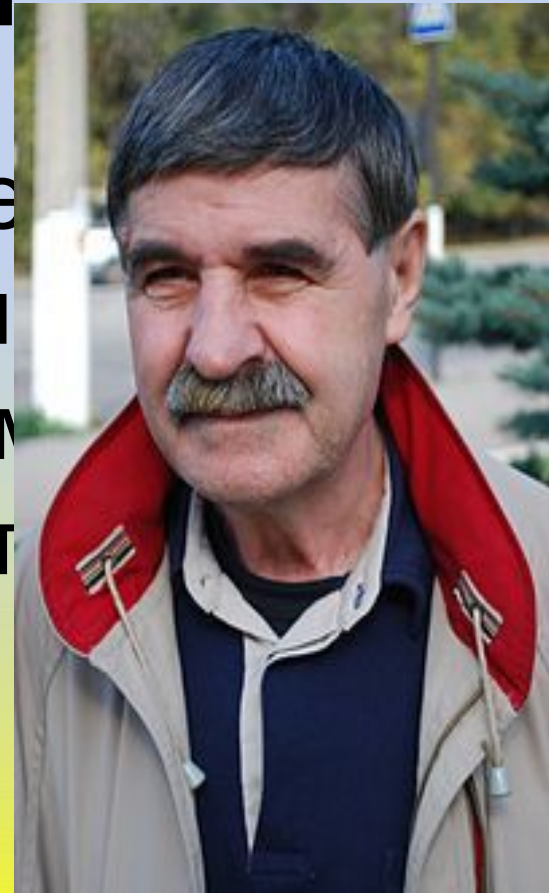
Це генерація поетів в українській літературі, найбільша активність яких припадає на 70-ті роки ХХ століття.

“Постшістдесятництво” означає “витіснене покоління”, тобто поети цього періоду не мали змоги друкувати свої твори. Фактично, творчість цього покоління відбувалася підпільно, в умовах “внутрішньої еміграції”.

Василь

Голобородько

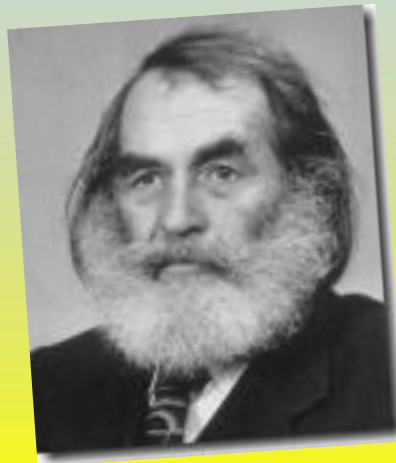
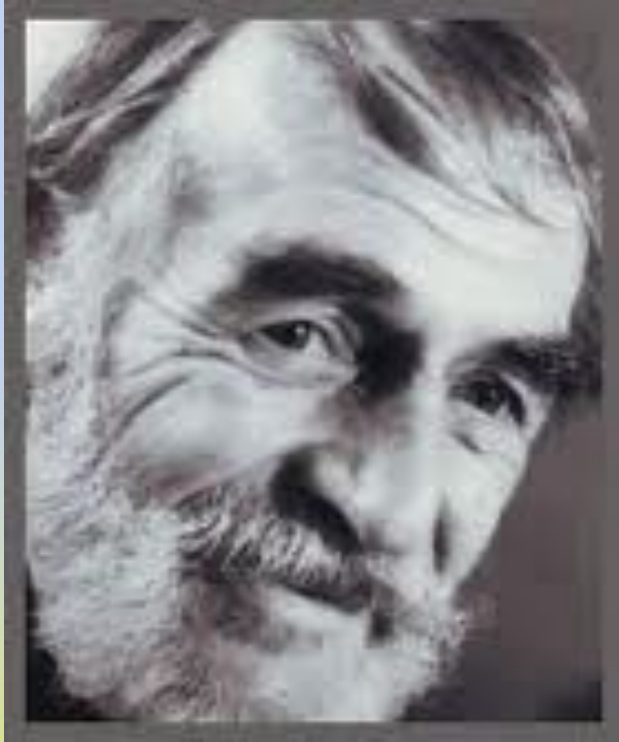
Український письменник
Член Національної спілки
письменників України, лауреат
Національної премії України
імені Тараса Шевченка, премія
імені В. Симоненка та
М. Трублаїні.

Тарас

Мольничук

Український поет-
ент, в'язень радянських
таборів та жертва
репресивної психіатрії.

Микола

Воробйов

поет, представник київської
і Лаврської шкіл, маляр.

Химерна проза

це письмо, насичене міфологічністю,
філософськими роздумами, художньою
умовністю.

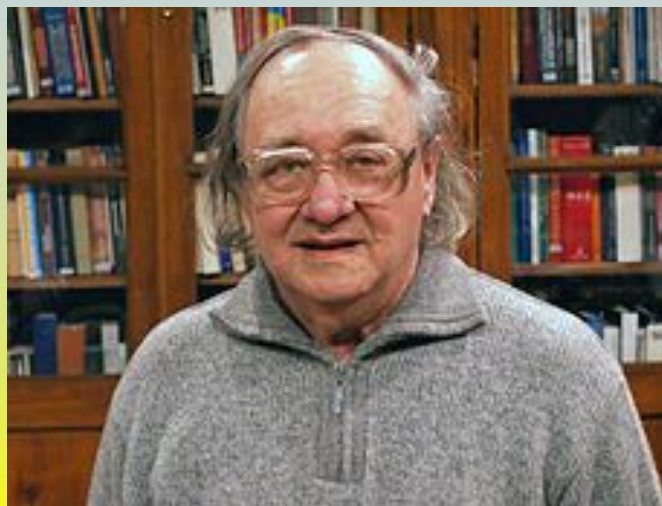
Ознаки химерної прози:

- Використання міфів.
- Міф не має хронотопу.
- Присутність химерних образів.
- Межа між світом реальним та ірреальним стерта.

Валерій

Шевчук

Український письменник, майстер психологічної і готичної прози, автор низки літературознавчих та публіцистичних праць, інтерпретатор українського літературного бароко.

Володимир

Дрозд

Український письменник. Його твори
“Мрій” та “Білий кінь Шептало” є
його прикладами химерної прози.

